

Squatterři a jak na ně

RADIM POLČÁK

Zatímco spory týkající se doménových jmen registrovaných pod doménou první úrovně .cz se ještě stále (a dlužno podotknout, že bohužel) řeší zejména formou soudního řízení, je situace co se týče doménových jmen s generickou doménou první úrovně poněkud odlišná. Součástí smlouvy o registraci a provozu doménového jména (tzv. Service Agreement) je totiž i takzvaná rozhodčí doložka, která stručně řečeno zajišťuje, že spory mezi kontrahenty budou řešeny nikoli ve vleklém a komplikovaném soudním řízení, nýbrž v řízení rozhodčím (arbitráží). Service Agreement jde však v tomto směru ještě dál, a to zakotvením povinnosti pro toho, kdo si doménové jméno registruje, přiznat pravomoc rozhodce i v případě, kdy nárok na užívání doménového jména vznese 3. osoba. Shrnuto a podtrženo, dávají tato smluvní ujednání možnost komukoli obrátit se s příslušným nárokem na mezinárodního arbitra. Není tedy třeba složitě stopovat squattera, pak jej žalovat u soudu v jeho domovském státě, a v případě úspěchu se ještě modlit, aby doménová autorita verdikt příslušného soudu uznala a vykonala jej.

JAK NA TO

Pokud zjistíme, že někdo registroval pod generickou doménou první úrovně doménové jméno, na jehož užívání máme oprávněný zájem, je cesta, jak se domoci zrušení nebo převodu registrace, poměrně jednoduchá. Stačí podat žalobu (stížnost – complaint) k některému ze stálých rozhodčích soudů, jejichž příslušnost se squatter zavázal uznat ve smlouvě o registraci doménového jména. Nejznámější z těchto institucí je přitom stálý rozhodčí soud při světové organizaci WIPO, který v současnosti řeší většinu takzvaných „doménových sporů“ (*domain name disputes*). Vzhledem k tomu, že počet podaných žalob za posledních několik let narostl geometrickou řadou, má WIPO vypracován velice flexibilní systém procedurálních pravidel, která řízení v mnohém usnadňují. Mezi ně patří například komunikace prostřednictvím e-mailu nebo velice užitečný institut takzvané formulářové žaloby. Stačí si přitom z domovských stránek WIPO stáhnout formulář v některém z běžných textových formátů a pouze do něj doplnit základní údaje, případně jednoduchá skutková tvrzení, a hotovou žalobu poslat zpět e-mailem. Pak už zbývá jen zaplatit příslušný rozhodčí poplatek (sice nikoli malý, to je však třeba brát jako daň za rychlost a flexibilitu rozhodčího řízení) a čekat na vyřešení sporu. Rozhodce pak vyzve žalovaného, aby se k návrhu vyjádřil, dá pak možnost vyjádřit se ještě žalobci a celé řízení zakončí vydáním nálezu, který je bez průtahů uznán a vykonán doménovou autoritou ICANN, respektive její servisní organizací Network Solutions, Inc.

ROZHODNÉ SKUTEČNOSTI

Úhelným kamenem celého řízení je samozřejmě to, zda squatter obsadil doménové jméno oprávněně či nikoli. Za tím účelem je v dokumen-

NEBOJME SE WIPO

tu Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (UDRP) formulováno několik znaků, jejichž naplnění je k převodu nebo zrušení registrace vyžadováno. Žalobce tedy musí prokázat, že kumulativně nastaly tyto skutečnosti:

1. doménové jméno je shodné nebo zaměnitelné s ochrannou známkou nebo jiným označením, k němuž má navrhovatel práva,
2. žalovaný nemá práva nebo oprávněné zájmy k předmětnému doménovému jménu a
3. žalovaný registroval a užívá doménové jméno ve zlé víře

Ad 1) je třeba prokázat oprávněný zájem žalobce na užívání předmětného doménového jména. To lze nejlépe v případech, kdy je příslušné jméno registrováno žalobci například jako ochranná známka nebo jiné zapsané označení. Žalobce však může prokázat svůj zájem i na základě toho, že předmětné jméno dlouhodobě užívá, nebo i za pomoci institutů národního právního řádu, které mu právo na užívání jména zaručují bez ohledu na to, zda je zapsáno v některém rejstříku či nikoli.

Ad 2) postačí, pokud prostým způsobem vyjádříme, že žalovaný žádná práva k užívání jména nemá. Je pak na něm, aby prokázal opak, přičemž pokud se o to pokusí, máme ještě před vydáním rozhodnutí možnost jeho argumenty zpochybnit ve vyjádření, k němuž nás rozhodce vyzve.

Ad 3) je třeba prokázat takzvanou zlou víru žalovaného, tedy to, že žalovaný jednal při registraci s úmyslem poškodit žalobce, nekalým způsobem se přizívat na jeho pověsti nebo měl například v úmyslu žalobce vydírat. Prokazovat zlou víru je z právního hlediska poměrně problematické, a tak UDRP formuluje demonstrativním způsobem několik znaků, jejichž výskyt se považuje za doklad existence zlé víry na straně žalovaného. Pro doložení zlé víry tak například postačí prokázat, že žalovaný s úmyslem obohatit se nabídnul žalobci nebo některému z jeho konkurentů doménové jméno k odprodeji.

INSPIRACE

Způsob, kterým funguje řešení sporů z doménových jmen s generickými doménami první úrovně, by mohl sloužit za příklad nejedné národní doménové autoritě, CZ-NIC nevyjímaje. Ve světě se navíc množí případy, kdy národní doménové autority postupují podobně jako ICANN a sjednávají smlouvy podobné Service Agreementu s rozhodčí doložkou, která zakládá pravomoc mezinárodního rozhodčího soudu (nejčastěji právě soudu při WIPO). Jde jen o to pochopit, že hladké a rychlé řešení sporů mezi provozovateli doménových jmen a 3. osobami přináší v konečném důsledku užitek i samotné doménové autoritě, a že je tedy v jejím zájmu touto otázkou se zabývat a neponechávat řešení problému doménových sporů pouze na obecných právních nástrojích, tedy například jen na soudním řízení.

3 0378/FEL □

